

1. Obec:

Čachovice

Osada:

2. Okres:

Mladá Boleslav

Hodnota

Zachování

Využití

Doplňkový list kulturní památky

3. Kraj:

Středočeský

4. Pořadové číslo:

1744

Název (označení) památky (čp., čtvrť apod.):

Areál kostela sv. Petra a Pavla

Areál kostela je situován v dominantní poloze uprostřed vsi na temeni návrší, svažujícího se do všech stran. Teren areálu je zvýšen a vyrovnán umělým návozem. Plocha areálu, ohraničená hřbitovní zdí s branou, má v půdorysu tvar pravidelného obdélníka o rozloze cca 27 x 45 m. Střed bývalého hřbitova zaujímá kostel, východně od kostela v linii ohradní zdi stojí márnice. Součástí areálu je kamenný kříž, stojící na návsi před hřbitovní branou v podélné ose kostela.

Všetečka, 1986

1. Obec: Čachovice Osada: STRUHY	2. Okres: Mladá Boleslav	Hodnota	Zachování	Využití
---	------------------------------------	---------	-----------	---------

Doplňkový list kulturní památky	3. Kraj: Středočeský	4. Pořadové číslo: 1744/1
--	--------------------------------	-------------------------------------

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

Filiální kostel sv. Petra a Pavla

Kostel stojí uprostřed bývalého hřbitova. Orientovaná stavba je zděna z lomového kamene, zdiwo omítnuto novodobými tvrdými světlešedými vápennými omítkami. Kostela podélného typu tvoří jednolodí, odsazený užší stejně vysoký obdélný presbytář s půlkruhovým závěrem, obdélná sakristie na severní straně presbytáře a hranolová věž v západním průčelí, jež vystupuje tekřka celým objemem z půdorysu stavby. Poměrně krátká obdélná loď je zaklenuta dvěma poli křížové barokní klenby, jež se odvíjí ze stěn tangenciálně. Klenební čela jsou půlkruhová. Pláštěm klenby prostupují dvě novější železná táhla, jež stahují obvodové zdi. Stěny jsou hladké, nečleněné, prolomené dvěma páry vysokých půlkruhově zaklenutých oken s hladkými šikmými rozvíjejícími špaletami a šikými bankály. Okna jsou zasklena čtvercovými tabulkami z čirého skla, zasaženými v dřevěných lištách. V osách oken jsou dole zahlobeny ve zdivu dvě dvojice velkých širokých půlválcových nik zaklenutých konchou. Vstup do lodi je od západu z předsínky v podvěží širokým pravouhlým otvorem. Stěny i klenba jsou omítnuty hladkou novodobou vápennou omítkou, na klenbě bílou, na stěnách tonovanou do nežloutlého odstínu. Dlažba v lodi je cihlová. Západní část lodi zaujímá novější dřevěná varhanní kruchta, pocházející z 2. poloviny 19. století. Kruchta spočívá na 2 dřevěných vyřezávaných hranolových pilířcích, směrem vzhůru se mírně rozšiřujících. Členité pilířky mají odstupněné vysoké sokly a krychlové hrálce, které nesou horizontální trámový překlad a balustrové dřevěné zábradlí. Podkruchtí má trámový zákloповý strop. Kruchta je přístupná dřevěným šnekovým schodištěm v JZ koutě lodi. Loď je oddělena od presbytáře širokým půlkruhovým zcela nečleněným triumfálním obloukem. Obdélný prostor presbytáře s půlkruhovým závěrem je stejně vysoký jako loď, úroveň podlahy je zvýšena o 1 stupeň. presbytář je zaklenut půlkruhovou valencou klenbou s pěti trojúhelníkovými výsečemi. Čela výsečí jsou půlkruhová. Prostor presbytáře osvětlují 4 okna téhož tvaru a velikosti jako v lodi. Páté okno na severní straně je slepé. V jižní zdi presbytáře je zahloben široký vysoký segmentově uzavřený výklenek. Další dva malé segmentové výklenky jsou za hlavním oltářem v půlkruhovém závěru.

Na severní straně je prolomen pravouhlý vchod do sakristie s dřevěnými profilovanými veřejemi a s římsovitě zdůrazněným překladem. Hladké novodobé vápenné omítky jsou tonovány shodně jako v lodi. Podlaha v presbytáři je nová betnová.

Sakristie obdélného půdorysu přiléhá k presbyteriu na severní straně. Prostor je zaklenut jedním polem křížové klenby barokní s půlkruhovými čely. V západní zdi je prolomen vchod se segmentově zaklenutou špaletou, ve východní zdi nevelké čtvercové okénko se šikmou špaletou segmentově uzavřenou. Okénko je opatřeno novou mříží. Podlahu v sakristii tvoří betonová mezanina. Věž, vystupující ze základního půdorysného obvodu stavby, obsahuje v přízemí čtvercovou vstupní předsín, zaklenutou 1 polem křížové klenby. V severní a jižní zdi jsou zahloubeny velké segmentově zaklenuté výklenky. Podvěží se otevírá navenek půlkruhovým obloukem, do jehož světlosti je vložen pravouhlý vchod. Do lodi ústí široký pravouhlý průchod. Podlaha předsíně je dlážděna cihlami. Kobka v 1. patře věže je přístupná z varhanní kruchyt prostým segmentově zaklenutým vchodem. Plochostopý prostor, osvětlený od západu nízkým půlkruhově zaklenutým oknem, nemá podlahu, takže se uplatňuje rub dolní cihlové klenby, opatřené jenom v koutech zásypem. Ve zdivu na severní a jižní straně jsou zahloubeny široké půlkruhové odlehčující výklenky. Stejně výklenky se opakují i ve 2. patře věže. Prostor osvětluje půlkruhové okno, prolomené v západní zdi. 3. patro věže se otevírá do 3 stran (S., J, Z) velkými obdélnými půlkruhově zaklenutými okny.

Krov kostela je hambálkový, konstruovaný na ležetou stolicí. Soustava je doplněna osou vaznicí, spočívající na vertikálních sloupcích. Každá druhá vazba je plná. Krov je zavětrován ondřejskými kříži v podélné ose. Exterier kostela je zcela prostý nečleněný. V západním průčelí předstupuje v ose mohutná hranolová čtyřboká třípatrová věž s hladkými stěnami, členěnými pouze výřezy okenních a dveřních otvorů. Ve středu západního čela je prolomen široký pravouhlý vchod s dřevěnými trámovými zárubněmi lemovanými jednoduchou neprofilovanou lištou. V nadpraží vystupuje jednoduchá nečleněná okepní římsa.

Dvoukřídlé dveře jsou složeny z diagonálně a horizontálně kladených prken. Ve vyšších patrech věže jsou v ose západního průčelí prolomena nad sebou tři půlkruhově zaklenutá okna bez rámujičích šambrán. V bočních stěnách věže je po jednom půlkruhovém okně pouze v nejvyšším 3. patře. Věž je ukončena profilovanou hlavní římsou.

Obě boční fasády lodi (severní a jižní) jsou dvouosé s velkými obdélnými půlkruhově uzavřenými okny bez rámu. Špalety se zařezávají kolmo. Z horizontálních členících prvků je vyvinuta pouze profilovaná a vyžlabená štuková hlavní římsa. Římsa přechází beze změny tvaru i na užší stejně vysoký presbytář. Hladký, na východní straně půlkruhově zaoblený plášť presbyteria, je pročleněn pouze výřezy 4 oken téhož tvaru a velikosti jako v lodi. Pod opadávající omítkou je patrna struktura lomového zdiva. Na jižní straně pod prvním oknem je novodobá cihlová plenta, jež pravděpodobně nahradila vyvalené původní zdivo v místech, kde je z vnitřní strany choru zahlouben hluboký výklenek.

1. Obec: Čachovice Osada: STRUHY	2. Okres: Mladá Boleslav	Hodnota	Zachování	Využití
---	------------------------------------	---------	-----------	---------

Doplňkový list kulturní památky	3. Kraj:	4. Pořadové číslo:
	Středočeský	1744/1

Název (označení) památky (čp., čtvrtí apod.):

Filiální kostel sv. Petra a Pavla - pokračování 1.

Do severního koutu mezi lodí a presbytářem je vložena přízemní obdélná sakristie. Na západní straně se otevírá prostý pravouhly vchod s dřevěnými veřejemi. Ve východní zdi je prolomeno malé čtvercové okénko. Stěny sakristie jsou jinak zcela nečleněné.

Střechy jsou sedlové, nad lodí vyšší než nad presbytářem, kryté bobrovkami. Z hřebene střechy choru vystupuje kovový latinský kříž s trojlistě ukončenými rameny. Na vrcholu východního štítu lodí je umístěn kovový dvouramenný kříž s rameny rovněž trojlistě zakončenými.

Věž kryje stanová čtyřboká střecha, ukončená žerdí, makovicí a kovovým vysokým dvouarmenným křížem.

Kostel byl postaven na sklonku 17. století. Nynější věž pochází z r. 1826.

F. Bareš, Soupis památek v okr. Mladoboleslavském, 1905, s.380n.
ÚPC, 3, s.446

Všetečka, 1986

1. Obec: Čachovice Osada: STRUHY	2. Okres: Mladá Boleslav	Hodnota	Zachování	Využití
---	------------------------------------	---------	-----------	---------

Doplňkový list kulturní památky

3. Kraj:

Středočeský

4. Pořadové číslo:

1744/2

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

Márnice

Márnice stojí v ose východního ramena hřbitovní zdi proti presbytáři kostela. Je založena mimo plochu hřbitova na sníženém terenu, takže vystupuje celým objemem ze hřbitovní zdi. Orientovaná je vstupní stranou k Z. Zdívko z lomového kamene je omítáno novodobými vápennými šedokrově zbarvenými omítkami. Jednoduchá přízemní stavbička obdélného půdorysu je na východní straně půlkruhově uzavřena. Vnitřní prostor bez oken je otevřen do krovu. Nečleněné stěny jsou hladce omítnuty vápennou bílou omítkou. Ve východní zdi se otevírá pravouhlý vstup se šikmými segmentově zaklenutými špaletami. Vchod byl dodatečně zúžen novější cihlovou vyzdívkou. Dlažba je kamenná.

Exterier je prostý, minimálně členěný. Stavbu obíhá profilovaná štuková hlavní římsa. Pravouhle předstupující trnož je vyvinut jenom na jižní, východní a severní straně v místech, kde je úroveň terenu nižší než na hřbitově. Vstupní západní průčelí, obrácené do hřbitova, lícuje s vnitřním čelem obvodní zdi. Pravouhlý zúžený vchod bez architektonického orámování je uzavřen kovovými dveřmi. Na jižní, východní a severní straně jsou umístěna tři vysoká obdélná slepá okna s půlkruhovým záklenkem. Střecha je stanová čtyřboká, krytá plechem. Z vrcholu střechy vystupuje krátká kovová žerď, na níž pravděpodobně býval kříž.

Márnice vznikla pravděpodobně současně s kostelem na konci 17. století.

Všetečka, 1986

1. Obec: Čachovice Osada: STRUHY	2. Okres: Mladá Boleslav	Hodnota	Zachování	Využití
Doplňkový list kulturní památky		3. Kraj: Středočeský	4. Pořadové číslo: 1744/3	

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

Hřbitovní zeď s branou

Zeď ohraničuje areál o půdorysu pravidelného obdélníka. Kratší úseky zdi ve směru S-J mají délku asi 27 m, delší úseky ve směru V-Z asi 45 m. Zeď dosahuje výšky proti úrovni terénu hřbitova cca 1 m, proti úrovni okolních komunikací na severní a jižní straně cca 4 m. Zeď je v jádru z lomového kamene, vyspravovaná cihlami, z jižní strany od silnice přizděny nové cihlové plenty. Koruna zdi je nově vyzděna z cihel a kryta šikmou cihlovou stříškou. Zeď byla omítaná, omítky se zachovaly pouze torzálně. Do osy západního ramena zdi proti západnímu vchodu do kostela je vložena monumentálně pojatá brána. Polkruhově zaklenutý portál je rámován profilovanou šambránou, která ve štku napodobuje kamenné ostění. Profilaci tvoří tři ploché odstupněné lišty a výžlebek. Profily v bíhejí z vysokého soklu. Patky polkruhového záklenku zdůrazňují ploché nečleněné římsové úseky. Záklenek rámuje štuková archivolta stejné profilace jako dolní ostění. Portál je po stranách flankován mohutnými širokými hranolovými pilíři na vysokých odstupněných soklech a s římsovými hlavicemi. Dřívky pilířů jsou pročleněny vysokými obdélnými vpadlinami. Pilíře nesou rozeklaný trojúhelníkový fronton. Poměrně vysokou plochu mezi vrcholem záklenku a frontonem vyplňuje pravouhlá, nahoře polkruhově rozšířená kazeta v profilovaném štukovém rámu. Vnitřní pole kazety je prázdné. Zadní východní strana brány je utvářena shodně, pouze profilované orámování portálu zde není vyvinuto. Trojboký fronton je završen na okrajích a ve středu třemi kamennými koulemi, jež spočívají na odstupněných hranolových nahoře konkávně prohnutých soklech. Brána je vyzděna ze smíšeného materiálu s převahou lomového kamene. Vápenné omítky jsou světlešedé. Po portálu brány jsou zasazeny prosté dvoukřídlé prkenné dveře, členěné jednoduchými pravouhlými kazetami.

Ohradní zeď i brána jsou nepochybně současné se stavbou kostela na konci 17. století.

1. Obec: Čachovice Osada: STRUHY	2. Okres: Mladá Boleslav	Hodnota	Zachování	Využití
---	------------------------------------	---------	-----------	---------

Doplňkový list kulturní památky

3. Kraj:

Středočeský

4. Pořadové číslo:

1744/4

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

Kamenný kříž

Kříž stojí vně areálu před hřbitovní branou v prodloužené podélné ose kostela pod skupinou vzrostlých líp v ohrádce z drátěného pletiva, napnutého mezi 4 hranolovými pískovcovými pilířky. Kříž je orientován čelem k Z. Materiálem je pískovec a žula, výška podstavce cca 2 m, výška samotného kříže cca 1,4 m. Základnu kříže tvoří jednostupňový podnož pravouhlého půdorysu. Na něm stojí čtyřboký třikrát odstupněný hranolový podstavec, směrem vzhůru se zužující. Na čelní (západní) stěně nejvyšší části podstavce je vyryt nápis:

Já jsem cesta
a pravda i život
ŽÁDNÝ NEPŘCHÁZÍ K OTCI
jedině skrze mne.

Jan 14,6

Na podstavci na nízkém soklu ukončeném obloukem stojí latinský kříž, hrany jeho břevna jsou šikmo okoseny. Do pravých uhlů mezi ramena kříže jsou vloženy trojlísté kružbové motivy. Na vrcholu vertikálního břevna je vyryt nápis I.N. Korpus chybí, ztracen, pravděpodobně byl liti-
nový.
R.I

Vzadu na východní stěně podstavce vyryt nápis:

Postavila obec Struhy
leta Páně 1872

Vzadu na střední části podstavce vyryta ne zcela zřetelná kamenická signatura: E. Wurzel (?)
nebo E. Wenzel (?)

Všetečka, 1986